



Ūdens

Mūsu planēta Zeme nav iedomājam bez ūdens. Visām dzīvām būtnēm ir nepieciešams ūdens. Cilvēks bez ūdens var izdzīvot tikai 2 vai 3 dienas, jo organisms katru dienu zaudē ūdeni. Tas nozīmē, ka, lai uzturētu dzīvību, katru dienu cilvēkam ir jāizdzer apmēram 1 līdz 2 litri ūdens. Ja cilvēks strādā fizisku darbu, tad vēl vairāk. Ja nedzeram ūdeni, tad organisms atūdeņojas. Tas var izraisīt nāvi.

Ūdens ir caurspīdīgs šķidrums. Tam nav garšas un smaržas. Dabā ūdens sastopams trīs dažādos veidos. Ūdens var būt cietā veidā – ledus un sniegs, šķidrā veidā – ūdens un gāzveida – migla, tvaiki, mākoņi.

Latvijā ūdens dabā pārvēršas ledū jau rudenī, kad gaisa temperatūra noslīd zem nulles grādiem. Rudenī aizsalst peļķes, nelielas ūdens tilpnes. Ziemā, kad gaiss kļūst vēl aukstāks, aizsalst upes, ezeri, lielie dīķi. Aizsalst arī Baltijas jūras krasti. Ledus var būt bīstams. Ja ledus ir plāns, pa to nedrīkst staigāt – var ielūzt un noslīkt.

Kad gaisa temperatūra paceļas virs nulles grādiem, ledus sāk kust. Tas atkal pārvēršas ūdenī. Temperatūru, kurā ledus sāk pārvērsties par ūdeni, sauc par kušanas temperatūru.

Vēl viens no ūdens agregātstāvokļiem ir tvaiks – ūdens gāzveida agregātstāvoklis. Tas rodas, ūdenim iztvaikojot no Zemes virsmas un dažādām ūdenskrātuvēm (ezeriem, upēm, dīķiem). Tvaiks nav redzams. Ūdens tvaiki, paceļoties augstu gaisā, saskaras ar auksto gaisu un kondensējas, t. i., notiek kondensācija – ūdens atgriežas no gāzveida stāvokļa šķidrā stāvoklī un pārveidojas par sīkiem pilieniem. Tā rodas mākoņi. Ja tas notiek zemes virskārtas tuvumā, tad veidojas migla. Ja mēs ūdeni sākam vārīt, tad arī veidojas tvaiki. Šie tvaiki ir labi redzami.

Nedrīkst dzert ūdeni no visām ūdenskrātuvēm, kuru tuvumā atrodamies, jo ūdens var būt netīrs, dzeršanai nederīgs. Tāds ūdens izraisa dažādas slimības. Dzeršanai nederīgs ūdens var būt visur – ezeros, upēs, grāvjos, dīķos. Tāpēc labāk izmantot to ūdenskrātuvi, kas domāta dzeršanai – avotu, aku.

Vasarā, siltā laikā, ūdens ezeros un upēs iesilst. Cilvēki dodas peldēties. Taču jābūt ļoti uzmanīgiem. Bērni nedrīkst peldēties bez pieaugušo klātbūtnes, jo, ja notiek nelaime, bez pieaugušo palīdzības izklūt no ūdens var tikai retais.